

Bruselj, 10. april 2026
(OR. en, de, hr, hu, sk, sl)

Medinstitucionalna zadeva:
2023/0226 (COD)

7616/26
ADD 1

CODEC 511
AGRI 205
AGRILEG 62
ENV 268

DOPIS O TOČKI POD „I/A“

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Zadeva:	Osnutek UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o rastlinah, pridobljenih z nekaterimi novimi genomskimi tehnikami, in izdelkih iz njih ter o spremembi Uredbe (EU) 2017/625 (prva obravnava) – sprejetje stališča Sveta v prvi obravnavi in utemeljitve Sveta = izjave

---

Hrvaška je zaprosila, da se v zapisnik Sveta vnese naslednja izjava:

Republika Hrvaška ponovno poudarja svoje stališče, da je treba Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o rastlinah, pridobljenih z nekaterimi novimi genomskimi tehnikami, ter hrani in krmi iz njih ter o spremembi Uredbe (EU) 2017/625 ustrezno obravnavati iz treh glavnih zornih kotov: kmetijskega, okoljskega in zdravstvenega. Treba je tudi upoštevati javno mnenje ter zagotoviti ustrezno varstvo potrošnikov in njihovo pravico do „svobode izbire“.

Republika Hrvaška podpira postopek odločanja, ki temelji na znanstvenih spoznanjih in oceni morebitnih koristi. Hkrati je treba zaščititi visoko raven varovanja zdravja ljudi, zdravja živali in okolja, obenem pa zagotavljati trajnostno kmetijstvo in proizvodnjo hrane.

Republika Hrvaška želi izpostaviti naslednje temeljne pomisleke, ki jih ima in jih je izrazila med pogajanji o besedilu:

1. V skladu z načelom subsidiarnosti bi morale imeti države članice možnost, da se odločijo za omejitev ali prepoved gojenja z NGT pridobljenih rastlin na svojem ozemlju.
2. Previdnostno načelo ni ustrezno zagotovljeno v zvezi z zagotavljanjem varstva potrošnikov, označevanjem in sledljivostjo vseh NGT izdelkov.
3. Določeni niso ukrepi za preprečevanje morebitne kontaminacije okolja zaradi z NGT pridobljenih rastlin niti odškodninski mehanizmi za primer nastanka škode, zlasti v zvezi z ekološko pridelavo.

Zato Republika Hrvaška ne more podpreti sprejetja uredbe o rastlinah, pridobljenih z nekaterimi novimi genomskimi tehnikami, ter hrani in krmi iz njih, saj ti elementi niso bili zadovoljivo obravnavani.

Madžarska je zaprosila, da se v zapisnik Sveta vnese naslednja izjava:

Madžarska meni, da so inovacije v kmetijstvu pomembne, kar vključuje uporabo novih tehnologij, s katerimi se lahko obravnavajo ključni izzivi, kot so podnebne spremembe, prehranska varnost in trajnostnost. Priznavamo, da je treba vzpostaviti jasen, pregleden in trden pravni okvir glede novih genomskega tehnik, da se zagotovi, da uporaba organizmov, ustvarjenih s temi novimi tehnikami, ne bo predstavljala tveganja za okolje ter zdravje ljudi in živali ter da bodo ustrezno upoštevani interesi potrošnikov in proizvajalcev.

Madžarska je med razpravami o osnutku v zadnjih treh letih zavzela stališče, da je osnutek konceptualno napačen, saj pri ločevanju med z NGT pridobljenimi rastlinami kategorij 1 in 2 ne upošteva novoustvarjenih značilnosti rastlin in/ali njihovih morebitnih tveganj, temveč jih razločuje le na molekularni podlagi glede na vrsto, obseg in število sprememb. Madžarska je ves čas izražala pomisleke glede osnutka in dosledno pozivala, naj se v zadevni predlog uredbe vključijo naslednji ključni elementi:

- upošteva naj se previdnostno načelo in obravnava vsak primer posebej, pri čemer naj se zagotovi, da se za vse z NGT pridobljene rastline pred dajanjem na trg opravi znanstvena ocena tveganja;
- vsi NGT izdelki naj se obvezno označujejo, da se zagotovita sledljivost in pravica potrošnikov do ozaveščene izbire;
- zagotavlja naj se skladnost z obveznostmi Madžarske, ki izhajajo iz mednarodnih pogodb;
- upošteva naj se načelo subsidiarnosti, da se državam članicam zagotovi svoboda izbire pri vseh z NGT pridobljenih rastlinah.

Ker končno besedilo osnutka ne obravnava ustrezno pomislekov, ki smo jih izrazili, Madžarska ne more podpreti njegovega sprejetja.

Avstrija je zaprosila, da se v zapisnik Sveta vnese naslednja izjava:

Avstrija načeloma priznava, da bi lahko imele nove genomske tehnike potencial, vendar so tudi te povezane z morebitnimi tveganji.

Avstrija pozdravlja ohranitev možnosti za države članice, da na svojem ozemlju ne gojijo z NGT pridobljenih rastlin kategorije 2. Vendar v končnem besedilu še vedno niso obravnavani ključni pomisleki, ki jih je Avstrija večkrat izrazila. Ti pomisleki so naslednji:

- Avstrija meni, da je neizvedba ocene tveganja za z NGT pridobljene rastline kategorije 1 in povezane izdelke v nasprotju s previdnostnim načelom in Kartagenskim protokolom.
- Poleg tega Avstrija meni, da imajo potrošniki pravico do obveščenosti in svobode izbire. Dejstvo, da se za izdelke iz z NGT pridobljenih rastlin kategorije 1 (razen za rastlinski razmnoževalni material) ne zahteva označevanje, znatno omejuje to svobodo izbire in je zato nesprejemljivo.
- Avstrija izrazito pozdravlja predlagano prepoved uporabe z NGT pridobljenih rastlin in njihovih izdelkov v ekološkem kmetovanju. Pri tem pa se postavlja vprašanje, kako to doseči brez označevanja izdelkov iz z NGT pridobljenih rastlin, tudi krme, ne da bi to pomenilo znatne dodatne stroške v kmetijskem sektorju.
- Možnost patentiranja z NGT pridobljenih rastlin vzbuja pomisleke, da bi to lahko negativno vplivalo na mala in srednja podjetja za žlahtnjenje in jih izrinilo s trga. Avstrija meni, da določbe o preglednosti v zvezi s patenti v končnem besedilu ne odpravljajo temeljnih pomislekov v zvezi s tem vprašanjem in ne ustvarjajo pravne varnosti.
- Avstrija meni, da merila enakovrednosti iz Priloge I niso znanstveno utemeljena. Kljub večkrat izraženim pomislekom še ni bila predložena nobena tehtna znanstvena utemeljitev, zakaj bi morala ta merila ustrezati konvencionalnemu žlahtnjenju. Avstrija želi tudi poudariti, da Priloga I znatno odstopa od pogajalskega mandata Sveta v zvezi z merili enakovrednosti, zlasti kar zadeva izključitev genskih sprememb v intronih in regulatornih zaporedjih iz določene zgornje meje. Po mnenju Avstrije bi bile za to potrebne nadaljnje razprave pred končnim glasovanjem o besedilu.

Glede na navedeno se Avstrija ne more strinjati s sprejetjem uredbe

Slovenija je zaprosila, da se v zapisnik Sveta vnese naslednja izjava:

Slovenija meni, da dogovor o predlogu uredbe o rastlinah, pridobljenih z nekaterimi novimi genomskimi tehnikami, ter hrani in krmi iz njih ne obravnava ustrezno številnih ključnih vprašanj, zlasti tistih, ki se nanašajo na oceno tveganja, označevanje, sledljivost, razpoložljivost analitskih metod in avtonomijo držav članic pri odločanju ter pogoje pridelave.

Slovenija poudarja, da trenutno pomanjkanje ustreznih nadzornih orodij skupaj z možnostjo nenamernih genetskih sprememb zahteva uporabo previdnostnega načela ter temeljito oceno tveganja, da bi preprečili morebitne škodljive učinke na zdravje ljudi in živali, okolje ter kmetijsko proizvodnjo.

Glede na navedeno Slovenija ne more podpreti dogovora in ne more soglašati s predlagano uredbo v njeni trenutni obliki, pri čemer poudarja, da je treba inovacije uvajati odgovorno, na trdnih znanstvenih dokazih in na način, ki varuje okolje ter ohranja svobodo izbire.

Slovaška je zaprosila, da se v zapisnik Sveta vnese naslednja izjava:

Priznavamo napredek pri pripravi besedila uredbe, vendar **bo Slovaška republika glasovala proti** osnutku uredbe, saj ima še vedno pridržke glede z NGT pridobljenih rastlin kategorije 1, zlasti ker osnutek uredbe ne dovoljuje označevanja z NGT pridobljenih rastlin kategorije 1 in njihovih izdelkov v celotni proizvodni verigi, s čimer se omejuje pravica potrošnika do ozaveščenega odločanja

Evropska komisija je zaprosila, da se v zapisnik Sveta vnese naslednja izjava:

Evropska komisija ponovno poudarja, da je v celoti zavezana zaščiti delovanja notranjega trga in sektorja žlahtnjenja rastlin, zlasti malih in srednjih podjetij (MSP).

V ta namen Komisija v skladu z določbami kompromisnega dogovora opozarja na naslednje ukrepe, vključene v besedilo, ki ga Svet sprejme kot svoje stališče v prvi obravnavi:

1. Komisija bo pozorno spremljala vpliv uredbe o NGT na MSP v evropskem sektorju semen za preprečitev, da bi razvoj z NGT pridobljenih rastlin in zlasti njihovo patentiranje negativno vplivala na trg žlahtnjenja rastlin, kot je izključitev MSP.
2. Komisija bo nadzorovala pripravo kodeksa ravnanja, ki bo pripravljen čim prej, najpozneje pa šest mesecev pred začetkom uporabe uredbe.
3. Komisija bo ocenila delovanje platform za licenciranje in njihovo uporabo v sektorju semen, da bi zagotovila preglednost patentov in olajšala dostop do licenc za MSP pod poštenimi in razumnimi pogoji.
4. Komisija bo zagotovila, da bodo imela MSP dostop do podpore in smernic glede zadev v zvezi s patenti za rastline, da bi uravnotežila odnose med različnimi akterji na trgu žlahtnjenja rastlin.
5. Komisija bo izpolnila vse svoje obveznosti poročanja, ki vključujejo poročilo o izvajanju uredbe vsakih pet let (člen 32(1)), oceno vpliva uredbe (člen 32(3)), oceno vpliva praks patentiranja z NGT pridobljenih rastlin (člen 31(4)) in poročilo o delovanju kodeksa ravnanja vsakih pet let (člen 30(7)).

6. Komisija bo v okviru ocene na podlagi člena 31(4) preučila ustreznost posodobitve ali dopolnitve svojega razlagalnega obvestila 2016/C 411/03 o nekaterih členih Direktive 98/44/ES o pravnem varstvu biotehnoloških izumov. Komisija bo zlasti ocenila, ali bi bilo primerno in pravno izvedljivo dodatno opredeliti in pojasniti merila za patentiranje izumov, povezanih z genetskimi informacijami o rastlinah, koncept postopkov, ki so v bistvu biološki, in pogoje za obvezno navzkrižno licenciranje iz člena 12 navedene direktive, brez poseganja v pravni okvir iz Direktive in ob popolnem spoštovanju mednarodnih zavez EU.

7. Če sistem ne bo deloval nemoteno, zlasti kar zadeva MSP, bo Komisija po potrebi razmislila o vzpostavitvi obveznih pogojev ali zaščitnih ukrepov v okviru klavzule o pregledu iz člena 31(10) ob popolnem spoštovanju mednarodnih zavez EU.
